CERV BÜRGER – Європейські перспективи: Громадяни формують майбутнє | Проєкт № 101192484

Дискусійний документ

Гендерна рівність починається в повсякденні – Перспективи з п'яти європейських міст

У межах проєкту CERV «BÜRGER – Європейські перспективи: громадяни формують майбутнє» жителі Єни (Німеччина), Кіфісії (Греція), Ізоли (Словенія), Броварів (Україна) та Тімішоари (Румунія) об'єднали зусилля довкола теми гендерної рівності. Локальні опитування, дискусії та міжнародна зустріч, що відбулася 24 вересня 2026 року в Кіфісії, стали майданчиком для обміну досвідом і обговорення ключових питань освіти, праці, безпеки та громадянської участі.

Ключові висновки:

- **Рівні права автоматично не гарантують рівних можливостей:** Результати опитування в Єні демонструють суперечливе ставлення до цієї теми: 54% із 74 респондентів вважають, що рівності вже досягнуто, однак 66% опитаних наголошують, що вибір професії й надалі залишається під впливом стереотипів.
- **Рольові моделі виникають рано**: Сім'я, школа, коло спілкування та соціальні мережі формують уявлення про те, які інтереси, професії й моделі поведінки вважаються «типовими» для дівчат і хлопців. Під час заходу в Кіфісії школярі та школярки наочно це продемонстрували за допомогою вистави з валізою: вони діставали з неї стереотипні вислови — як-от «хлопці не плачуть» — і символічно їх розривали. Ця сцена змусила присутніх замислитися над нав'язаними суспільством очікуваннями.
- **Освіта та участь молоді є важливими**: Згідно з опитуванням, проведеним у 1-му ліцеї Кіфісії, 55% респондентів вважають посилення просвітницької роботи в школах ключовим кроком до забезпечення рівності. При цьому наголошується, що молодь має бути не просто об'єктом дослідження, а й активним суб'єктом змін — розробляти власні ініціативи та впливати на ухвалення рішень.
- **Сфера праці та догляд залишаються центральними сферами діяльності**: Під час зустрічі в Кіфісії учасники обговорили питання рівної

оплати праці, справедливих кар’єрних можливостей, поєднання професійного та особистого життя, а також рівномірного розподілу хатніх обов’язків і догляду за рідними. Наголошувалося, що для досягнення змін потрібні зусилля як самого суспільства, так і дієві кроки з боку політиків, місцевої влади та роботодавців.

- **Безпека, повага та участь взаємопов'язані**: Дискримінація та гендерно зумовлене насильство обмежують свободу й суспільну участь людей. Зокрема, у цифровому просторі нерідко проявляються упередженість, зневажливі висловлювання та цькування. Саме тому постраждалі мають чітко знати, де отримати підтримку, а консультаційні служби, контактні особи та безпечні канали допомоги чи повідомлення про інциденти повинні бути легкодоступними. Справжня рівність означає, що кожна людина може реалізовувати свої права, почуватися в безпеці та брати участь у суспільному житті без остраху.

Рівність – це спільне демократичне завдання

Політика та законодавство створюють необхідний фундамент для рівності, однак реальні зміни починаються у повсякденності — у сім’ях, школах, організаціях, компаніях та щоденній взаємодії. Досвід і дискусії в Кіфісії довели, наскільки важливо з повагою ставитися до різних поглядів і спільно шукати рішення. Діалог між п’ятьма містами-партнерами та активна залученість молоді дають змогу вчитися одне в одного й розробляти нові ідеї для досягнення рівноправності. Надання молоді можливості висловлюватися в опитуваннях та обговореннях вже є вагомим кроком до цього.

Рекомендації для політичних діячів, муніципалітетів та суспільства:

1. **Зміцнення рівності в освіті та роботі з молоддю**: Школи й позашкільні навчальні заклади мають системно висвітлювати тему гендерних стереотипів, демонструючи, що вибір інтересів, професії чи життєвого шляху не залежить від статі. Важливо надавати молоді можливість розробляти власні проєкти, ділитися досвідом та брати активну участь у дискусіях і ухваленні рішень.
2. **Сприяння рівним можливостям у професійній та сімейній сферах:** Політики, місцева влада та роботодавці мають послідовно відстоювати рівну оплату праці, справедливий кар’єрний розвиток і сприятливі умови для поєднання роботи з родиною. Це передбачає створення надійної системи догляду за дітьми й рідними, а також більш рівномірний розподіл сімейних і побутових обов’язків між жінками та чоловіками.
3. **Забезпечення доступності захисту та підтримки**: Люди, які зазнають дискримінації або гендерно зумовленого насильства, повинні знати, де вони можуть знайти допомогу. Консультаційні послуги та безпечні можливості повідомлення про інциденти мають бути легкодоступними. Школи та інші установи мають пропонувати чітких контактних осіб та зрозумілі процедури для постраждалих.

4. **Розвиток культури поважного спілкування в цифровому середовищі:** Освітнім закладам слід активно підвищувати обізнаність молоді щодо сексистського контенту, гендерних стереотипів та онлайн-цькування. Розвиток медіаграмотності, просвітницькі ініціативи та популяризація позитивних рольових моделей допоможуть подолати упередження й сформувати культуру взаємоповаги в соціальних мережах.
5. **Розвиток громадянської участі та європейського обміну:** Громадські діалоги, молодіжні форуми та зустрічі між містами-партнерами мають і надалі слугувати майданчиком для обміну досвідом та ідеями. Пропозиції учасників повинні передаватися до профільних відомств. Водночас важливо прозоро інформувати суспільство про те, які ініціативи вже підтримано та які подальші кроки заплановано.

Висновок

Гендерна рівність — це не другорядне питання, а фундаментальна передумова для життєздатної демократії. Вона визначається не лише нормами законодавства, а й тим, чи мають люди рівні можливості в повсякденності, чи почуваються вони в безпеці й повазі та чи можуть самостійно обирати власний шлях.

Досвід п'яти міст-партнерів переконливо доводить: освіта, захист, справедливі умови праці та взаємоповага в щоденному спілкуванні мають розвиватися комплексно. При цьому критично важливо чути молодь, з повагою ставитися до її бачення та залучати до напрацювання спільних рішень. Рівність має бути не просто декларацією, а реальністю нашого щоденного життя.

Координатор проєкту: Recht in Europa e.V.

Вул.Weißenfelser Straße 13
07743 м.Єна, ФРН

https://recht-in-europa.eu/

Партнери проєкту:

FEMEDUBEART Бровари PCO FRG

Греція	Україна	Словенія	Румунія
https://femedubeart.org	https://brovary-rada.gov.ua/	http://www.pco.si/	https://www.frgtim.ro/index_de.php?modul=

Співфінансується Європейським Союзом

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені думки та погляди належать виключно авторові (авторам) і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ані Європейський Союз, ані EACEA не можуть бути притягнуті до відповідальності за них.

